

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudun MAL5 -sopimuksen seurantaraportti 2024: Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

Tästä raportista löydät kaikki MAL 5 -sopimuksen 42 toimenpiteen etenemisen kuvaukset. Raportista on myös laadittu toinen, interaktiivinen Power BI -versio, joka sisältää myös kartta- ja tilastotarkastelut. Tutustu Power BI-versioon [tästä](#).

[Tutustu MAL 5 - sopimukseen tästä.](#)

Lisätietoa: info@tampereenseutu.fi

Raportin käyttö - ja tulkintaohjeet

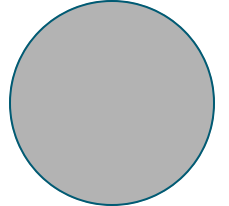
Toimenpiteiden etenemisen tilanne on esitetty ns. liikennevalomallilla (ks. selite oikealla). Lisäksi sivuilta löytyy toimenpiteiden kuvaus sekä kuvaus etenemisestä vuonna 2024.

Mikäli toimenpide sisältää alakohtia, ne on kuvattu joko heti päätoimenpiteen jälkeen tai samalla sivulla.

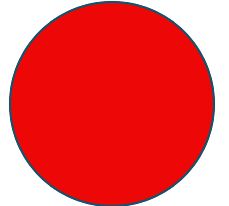
Toimenpiteet 31,34,35,36 ja 37 on raportoitu myös kuntakohtaisina vastauksina. Nämä vastaukset löytyvät raportin lopusta.

MAL-seurannan liikennevalot MAL 5 - kaudella

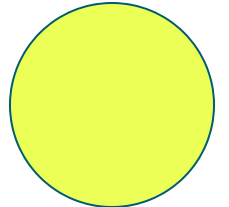
Toimenpiteen toteutus ei ole vielä käynnistynyt

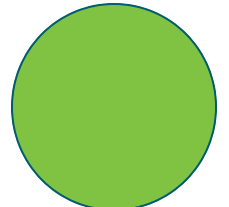
Toimenpide ei ole toteutumassa suunnitelmien mukaan

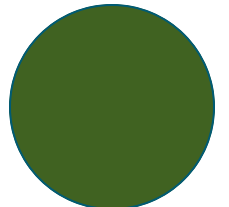
Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan

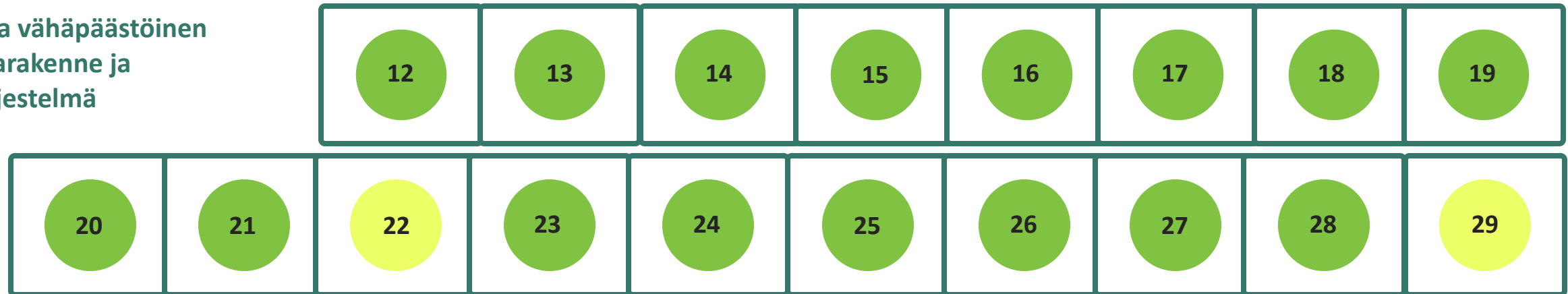
Toimenpide on toteutunut

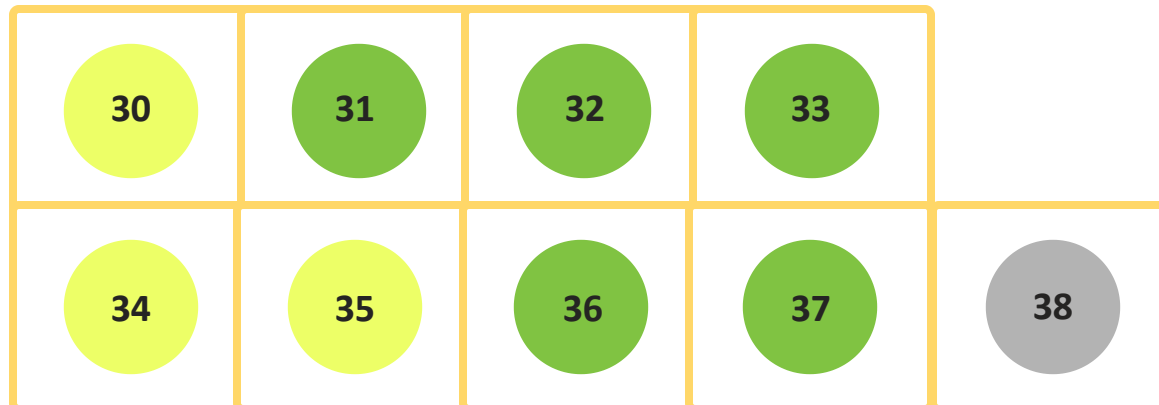
1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

2. Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

3. Asuminen ja elinympäristön laatu

4. Seudun elinvoimaisuus

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

1.Ennakointityöskentelyn ja asukasvuorovaikutuksen kehittäminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Tampereen kaupunkiseutu kehittää systemaattista tulevaisuuden ennakointityöskentelyä ja asukasvuorovaikutusta asumisen, asuinympäristöjen ja palveluverkon suunnittelun pohjaksi

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Vuonna 2024 kaupunkiseutu pilotoi asukkaiden tulevaisuuskeskusteluja ja tulevaisuuskyselyn osana ARA:n rahoittamaa Väestö 2040 -ennakointihanketta.

Systemaattisen toimintamallin kehittämiseksi ennakointiin yhdessä asukkaiden on tunnistettu kehitystarpeita mm. teknologian osalta ja niiden edistämiseksi kuntayhtymä etsii ja hakee soveltuva kansallista tai EU-rahoitusta. Mikäli hankerahoitus järjestyy niin toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan vuoteen 2027 mennessä.

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

2. Rakennesuunnitelman päivitystarpeen arviointi

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Rakennesuunnitelman päivitystarve arvioidaan seudun ja kuntien toimesta seutustrategian uudistuessa

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Seutustrategian päivitys on käynnistynyt edellisen strategian arvioinnilla.

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

3. Rakennesuunnitelman seurantajärjestelmän käyttöönotto

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu ja kunnat ottavat käyttöön Rakennesuunnitelman 2040+ seurantatyökalun yhdyskuntarakenten kehityksen seuraamiseksi. Rakennesuunnitelma viedään kansalliseen kaupunkiseutusuunnitelman tietomalliin ja sen ajantasaisuudesta huolehditaan.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Seurantajärjestelmän kehittämistä on jatkettu, mutta sitä ei ole saatu vielä käyttöön täydessä mitassa. Rakennesuunnitelma on toteutettu kansallisen tietomallin pääpiirteiden mukaisesti seudun paikkatietojärjestelmään ja jaossa teemakarttoina avoimen rajapinnan kautta.

4. Siniviherstrategian laadinta

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu ja kunnat laativat siniviherstrategian, joka pohjaa seudun viherrakenteeseen sekä vesistöihin. Strategian kautta vahvistetaan viherverkon jatkuvuutta, vastataan ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä edistetään ekologista monimuotoisuutta. Pirkanmaan ELY-keskus osallistuu asiantuntijana strategian laadintaan.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Sini-viherstrategiaa taustoittava valmistelu käynnistyi syksyllä 2024 ja strategian ensimmäinen vaihe käynnistyi vuoden 2025 alusta.

5. Energian tilannekuvan laadinta

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu ja kunnat valmistelevat energian tilannekuvan puhtaan siirtymän investointien mahdollistamiseksi.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tilannekuvan valmistelu käynnistyi Maston joulukuun kokouksessa.

6.Asuinalueiden eriytymisen seurannan päivitys

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu ja kunnat päivittävät asuinalueiden eriytymisen seurantatiedon (hyvinvointi-indeksi).

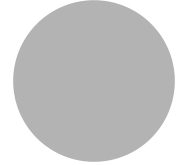
Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Hyvinvointi-indeksiaineisto on tilattu tilastokeskukselta 2024, indeksin päivitys ja analyysi 2025

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

7. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (SUMP) laatiminen

Toimenpiteen toteutus ei ole vielä käynnistynyt

Toimenpide:

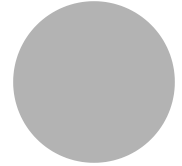
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä huolehtii seudullisesta liikennejärjestelmätyöstä ja -suunnittelusta. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen mukaisesti kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmaksi (SUMP) vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Seudullisen SUMP:in laadinta on ohjelmoitu vuosille 2026-2027. Alustavat lähetekeskustelut ja tietopohjan kerääminen aloitetaan vuonna 2025.

8. Jakelun ja logistiikan kehittämisselvityksen laatiminen

Toimenpiteen toteutus ei ole vielä käynnistynyt

Toimenpide:

Seutu ja kunnat laativat jakelun ja logistiikan kehittämisselvityksen. Selvityksessä tunnistetaan seudun jakelun ja logistiikan sekä merkittävien elinkeinoalueiden kytkeytyminen TEN-T-verkkoon ja kestävän liikkumisen tavoitteiden saavuttamiseen. Valtion liikennehallinto osallistuu selvitykseen asiantuntijana

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Jakelun ja logistiikan kehittämisselvitys on ohjelmoitu vuodelle 2026. Valmistelu aloitetaan vuoden 2025 aikana.

9.Osallistuminen valtakunnalliseen henkilöliikennetutkimukseen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

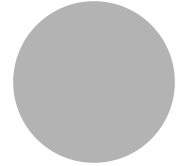
Valtio toteuttaa valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen vuonna 2025. Seutu osallistuu tutkimukseen lisäotoksella ja vastaa seutua koskevan osuuden rahoituksesta.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

HLT:n tiedonkeruun valmistelu on käynnissä ja tiedonkeruu aloitetaan palveluntoimittajien Taloustutkimuksen ja Destian toimesta 4/2025. Analyysit aloitetaan 4/2026 ja hanke on valmis 6/2027.

10.Liikenne-ennustemallin kehittäminen

Toimenpiteen toteutus ei ole vielä käynnistynyt

Toimenpide:

Valtio huomioi Tampereen kaupunkiseudun tarpeet valtakunnallisen liikenne-ennustemallin kehittämisessä. Tampereen kaupunkiseutu tekee päätökset liikkumisen ennustemallin kehittämisestä. Traficom osallistuu asiantuntijana päätösvalmisteluun.

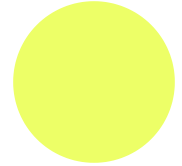
Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Uutta kehitteillä olevaa valtakunnallista liikennemallia VALMA on testattu Tampereen kaupunkiseudulla. Uuden valtakunnallisen mallin tarkkuus on suurin piirtein sama kuin Tampereen kaupungin TALLI-mallissa. VALMA:n tulokset ovat olleet samankaltaiset kuin TALLI-mallissa. Yhteistyötä Traficomien VALMA:n kanssa jatketaan. Tampereen TALLI-mallin päivitys valmistui 3/2025.

1. Seudullinen suunnittelu ja tietopohja

11.MAL-sopimuksen rahoituksen ja vaikuttavuuden seurannan kehittäminen

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide:

Valtio ja kaupunkiseutu kehittävät yhteistyössä valtakunnallista MAL-sopimusten rahoituksen ja vaikuttavuuden seurantaa. Kehittämisessä huomioidaan TEN-T-asetuksen täytäntöönpanoasetus mm. tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Valtion katsaus rahoituksen ja vaikuttavuuden seurannasta julkaistaan syksyllä 2025.

TEN-T asetuksen toimeenpano kaupunkisolmukohtien osalta on ohjelmoitu alkavan vuonna 2025.

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

2. Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

12.Asumisen uudistuotannon kohdentuminen tavoitevyöhykkeelle

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Asumisen uudistuotannosta vähintään 80 % ohjataan Rakennesuunnitelma 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle, joka kattaa seudullisesti merkittävien keskustojen verkon sekä näitä yhdistävän tehokkaan joukkoliikennejärjestelmän. Samalla vyöhykkeelle ohjataan työvoima- ja palveluintensiivinen rakentaminen

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Vuonna 2024 hyväksytyissä asemakaavoissa on noin 580 000 k-m² uutta asumisen (A tai C) kerrosalaa, mikä on sijoittunut lähes 100 prosenttisesti Rakennesuunnitelma 2040 + suunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

13.Seudullisesti merkittävien keskustojen kehittäminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seudullisesti merkittävien keskustojen verkostoa kehitetään edistämällä keskustoihin liittyviä joukkoliikenne-, virkistys- ja viiheryhteyksiä. Kunnat kohdentavat ylikunnallisten palvelujen tarjonnan seudullisesti merkittäviin keskustoihin.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Kunnat kehittävät keskustojaan aktiivisesti. Vuonna 2024 päivitettiin seutuyhteistyössä keskustojen kehitystä seuraava keskustabarometri. Barometrissa tuli esiin keskustojen kehittämisen tuloksellisuus, mutta myös asukkaiden toive vehreyden ja viihtyisyyden vahvistamiseen keskustoissa. Joissakin keskustoissa raportoitiin turvattomuutta.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

14.Asemakaavavarannon riittävyys

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kunnat varmistavat asemakaavoituksessa viiden vuoden tarvetta vastaavan tonttitarjonnan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeellä. Varantoa tavoitellaan tuotettavaksi vyöhykkeelle MAL-sopimuksen aikana vähintään 650 000 kem.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereen kaupunkiseudun Rakennesuunnitelma 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeellä on asemakaavoitettua rakentamatonta kerrosalaa noin 2,1 milj. k-m², mikä vastaa yli seitsemän ja puolen vuoden väestönkasvun tarpeita, mikäli väestönkasvu on noin 4100 asukasta vuodessa.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

15.Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien suunnittelu ja vaiheen 1 Partola-Niihama-yhteysvälin toteutus

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Tampere ja Pirkkala jatkavat Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien suunnittelua ja käynnistävät vaiheen 1 Partola-Niihama-yhteysvälin toteutuksen.

Valtio sitoutuu Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnittelun ja Partola-Niihama-yhteysvälin toteutuksen rahoitukseen sopimuskaudella 2024–2027 yhteensä enintään 55 milj. €. Valtionrahoitusta kohdennetaan koko Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesuunnitelmaan 0,5 milj. € ja toteutussuunnitteluun 4,0 milj. € ja osuuden Partola-Niihama rakentamiseen ja siihen liittyvään varikon laajentamiseen sekä varikon pistoraitteen kaksiraiteistamiseen 50,5 milj. €. Raitiotien toteutuksen valtionavustus voi olla enintään 30 % Partola-Niihama-yhteysvälin kiinteästi raitiotien rakentamiseen ja varikkoon liittyvistä kustannuksista ja Pirkkala-Linnainmaa-yhteysvälin suunnittelukustannuksista. Varikon osalta avustus kohdennetaan vain uuden yhteysvälin tuomiin varikon laajennustarpeisiin.

Tampereen kaupungin ja Pirkkalan kunnan tavoitteena on, että Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien vaihe 2 Partola-Suuppa ja Niihama-Linnainmaa rakentaminen ajoittuu vuosille 2028–2031.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereen Ratikan Pirkkala-Linnainmaa-allianssin hankkeen toteutussuunnitelma ja tavoitekustannus valmistui 16.9.2024. Tampereen kaupunginvaltuusto ja Pirkkalan kunnanvaltuusto päättivät 21.10.2024 hankkeen toteuttamisesta vaiheittain niin, että vaiheen 1 Partola-Niihama/Ruotula rakentamisen allianssi saa aloittaa ja vaiheen 2, Pirkkalan Partola-Suuppa- ja Tampereen Niihama/Ruotula-Linnainmaa-osuuksien rakentamisen aloitus on mahdollinen vaiheen 2 valtiontuen varmistumiselle. Vaiheen 1 rakennustyöt alkoivat joulukuussa 2024.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

16.Uudet alikulut Teiskontiellä (Kaupin kampus ja Niihaman pysäkin toteutussuunnittelu)

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

ELY-keskukselle varataan 3 milj. € Kaupin kampuksen alikulun toteutussuunnitteluun ja rakentamiseen sekä Niihaman pysäkin (Jaakonmäenkadun) alikulun toteutussuunnitteluun, jotka kytkeytyvät kaudella 2024–2027 toteutettavaan raitiotiehankeeseen.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Alikulkujen suunnittelun hankintaan on valmistauduttu. Suunnittelu käynnistyy vuoden 2025 rahoituksesta.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

17.Lielahti-Ylöjärvi raitiotien hankesuunnitelma

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Valtio sitoutuu Lielahti-Ylöjärvi raitiotien suunnittelun rahoitukseen enintään 0,5 milj. €. Sopimuskaudella 2024–2027 valtion rahoitusta kohdennetaan seuraavasti: jo tehty yleissuunnittelu 0,2 milj. €, tehtävä hankesuunnittelu 0,3 milj. €. Valtionavustus voi olla enintään 30 % suunnittelukustannuksista.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Lielahti-Ylöjärvi-raitiotien hankesuunnitelman laatimisesta vuosien 2025–2027 aikana päätettiin Tampereen kaupunginhallituksessa 9.12.2024 ja Ylöjärven kaupunginhallituksessa 16.12.2024.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

18.Traficomin kaupunkiraitteiden arviointiohjeen noudattaminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kaupunkiraitteiden suunnittelussa noudatetaan Traficomin kaupunkiraitteiden arviointiohjetta.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Pirkkala–Linnainmaa-raitiotiestä alettiin vuoden 2024 aikana laatimaan uutta, päivitettyä valtion ohjeiden mukaista hankearviointia toteutus suunnitelman tiedoin. Päivitetty hankearviointiraportti valmistui maaliskuussa 2025. Lielähti–Ylöjärvi-raitiotiestä laaditaan kattavat vaikutusten arvioinnit ja hyötykustannuslaskelmat ensimmäisessä kerran hankesuunnitelmassa.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

19.Seudullisen asema- ja seisakeverkoston laajentaminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seudun kunnat ja valtio edistävät kaupunkiseudun asema- ja seisakeverkoston laajentamista.

Ensivaiheessa edistettäviä asemia ja seisakkeita ovat Sääksjärvi, Messukylä, Ruutana, Ylöjärven keskusta, Epilä ja Harjuniitty. Messukylän, Ruutanan, Epilän ja Harjuniityn seisakkeita kehitetään vain lyhyiden lähi- ja taajamajunien tarpeisiin.

Valtio osallistuu seisakkeiden esi- ja ratasuunnitteluun sekä toteutukseen vuosina 2025-2028 yhteensä enintään 4 milj. €. Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä valmistelee esitykset valtion suunnittelu- ja toteutusrahoituksen kohdentamiseksi. Kunnat ja Väylävirasto vastaavat osaltaan prosessien valmistelusta ja käynnistämisestä. Valtio ja kunnat suunnittelevat asemanseutuja ja seisakkeita 50-50 kustannusjaolla. Suunnittelua toteutetaan ratasuunnittaisina kokonaisuuksina ja seudullista yhteistyötä hyödyntäen. Suunnitteluun arvioidaan kohdentuvan noin puolet tämän sopimuskohdan valtionrahoituksesta.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tietopohjan kerääminen aloitettiin vuonna 2024. Vuosien 2025-2026 aikana laaditaan tarvittavat esisuunnitelmat MAL-sopimuksen seisakkeista, jotta vuoden 2026 aikana olisi tietopohja ja valmius päättää seisakkeiden ratasuunnitelmien aloittamisesta.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

19. a) Etelän suunta: Sääksjärven aseman esi- ja ratasuunnitelma

Sääksjärven aseman esisuunnitelma on ohjelmoitu vuosille 2025-2026. Väylän Riihimäki-Tampere selvityskokonaisuus valmistuu 2025 aikana.

19. b) Idän suunta: Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden sekä Oriveden aseman esi- ja ratasuunnitelma sekä mahdollisesti Orivesi-Oriveden keskustavälin sähköistykseen esiselvitys ja ratasuunnitelma

Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden esisuunnitelmat on ohjelmoitu vuosille 2025-2026. Orivesi-Oriveden keskustavälin sähköistyksestä tulee tehdä päätös vuoden 2025 aikana.

19. c) Pohjoisen suunta: Ylöjärven puuterminalin siirron ja aseman esi- ja ratasuunnitelmat

Ylöjärven asema on liikenteellisesti tarkistettu kaksoisraiteen suunnittelun yhteydessä. Ylöjärven puuterminalin esiselvitys ja hankearviointi valmistuivat vuoden 2025 alussa. Maankäytön suunnittelua on jatkettu arkkitehtikilpailun pohjalta. Koulutuskeskus Valon laajennushankkeesta päätettiin. Kt 65 ja Pallotien valoliittymän katusuunnittelu ja rakentamisen aloitus vuonna 2024. Raakapuuterminalista on laadittu lukuisia selvityksiä ja suunnitelmia, mutta terminalin siirrosta/poistosta ei ole päästy sopimukseen. Ylöjärven aseman esisuunnittelu on ohjelmoitu vuosille 2025-2026.

19. d) Lännen suunta: Epilän ja Harjuniityn seisakkeiden esi- ja ratasuunnitelmat

Epilän seisakkeesta on ohjelmoitu esisuunnitelman laatiminen vuosille 2025-2026. Harjuniityn seisakkeesta on jo laadittu riittävä esisuunnitelma ratasuunnittelua varten. Harjuniityn seisakkeesta valitaan kahdesta eri vaihtoehdosta vaihtoehto ratasuunnitelman lähtökohdaksi. Väylävirasto aloittaa vuoden 2025 aikana Tampere-Nokia-Harjuniitty välille lisäraiteen yleissuunnitelman ja YVA:n.

19. e) Seudun pitkän aikavälin seisakeverkon ja liikennöinnin selvitys.

Tampereen kaupunkiseudun ratakapasiteettiselvityksessä 2023 on selvitetty jo liikennöinnin mahdollisuudet pitkälle tulevaisuuteen.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

20.Kestävän liikkumisen kehittämispaketit

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Valtio osoittaa yhteensä enintään 2,5 milj. € vuosina 2025–2028 valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin Tampereen seudulla. Hankkeiden tulee käynnistyä vuoden 2028 loppuun mennessä ja niiden toteutus voi jatkua vuodelle 2029. Näillä yhteisrahoitteisilla hankkeilla edistetään liikenneturvallisuutta, kestävästä liikkumisesta ja yhdyskuntarakennetta sekä muita MAL-sopimuksen tavoitteita.

Rahoitusta voidaan kohdentaa valtion maanteiden ja rautateiden parantamisinvestointien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä valtion liikenneväylien yhteydessä olevien liityntäpysäköintialueiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kuntien rahoitusosuuksia voidaan käyttää myös näiden valtion väylähankkeiden toteuttamisen edellyttämiin katujärjestelyihin.

Hankekokonaisuus rahoitetaan valtion ja kuntien kesken kustannusjaolla 50/50. Edistettävistä hankkeista sovitaan jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä seudun kuntien, Väyläviraston ja ELY-keskuksen yhteistyönä osana MAL-sopimuksen toimeenpanoa. Tämän toimenpidekohdan rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan MAL-sopimuksen kokonaisrahoituksen tasapainoinen jakautuminen seudun eri kuntien välillä.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Seudun liikennejärjestelmäryhmä on päättänyt kohdentaa rahoituksen Nokian Taivalkunnantien jkpp -väylän toteuttamiseen (1,35 milj. eur), Kangasalan jkpp -suunnitteluun (0,15 milj. eur) ja Vesilahti - Lempäälä jkpp -väylän toteutukseen (1 milj. eur).

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

21.Valtionavustus julkisen henkilöliikenteen palveluille ja sen edellytykset

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Valtio avustaa Tampereen seudun julkisen henkilöliikenteen palveluita sopimuskaudella 2024–2027 8,06 milj. €. Valtionavustuksen edellytyksenä on, että kaupunkiseutu toteuttaa seuraavia joukkoliikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä;

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Vuosi 2024 jatkoi Nysse-liikenteen kasvua, ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvoi reilusti. Matkoja tehtiin noin 53,7 miljoonaa, 6,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Ratikkaliikenteen osuus Nysse-matkoista oli 31 prosenttia, yhteensä 16,6 miljoonaa matkaa.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

21. a) Joukkoliikenteen tarjontaa kehitetään painottaen erityisesti kilpailukykyiseen runkolinjastoon.

Joukkoliikenteen suorite kasvoi vuonna 2024 linjakilometreissä mitattuna yhteensä noin 5 prosenttia 25,1 miljoonasta linjakilometristä 26,3 miljoonaan linjakilometriin. Pääosin kasvu suuntautuu kilpailukykyiseen runkolinjastoon sisältäen mm. Liityntäliikenteet.

21. b) Joukkoliikennepalvelut hankitaan pääsääntöisesti hyväksyen vain puhtaat käyttövoimat.

Nyssen liikennesuoritteesta 25 prosenttia liikennöitiin sähköllä, 9 prosenttia uusiutuvalla dieselillä ja 67 prosenttia fossiilisella dieselillä vuonna 2024

21. c) Informaatiojärjestelmää kehitetään ja häiriöhallinnan työkaluja parannetaan.

Informaatiojärjestelmien kehittämisessä vuosi 2024 toi mukanaan raitiotien laajentumiseen valmistautumista sekä järjestelmien pienkehittämistä. Informaatiojärjestelmän taustajärjestelmään toteutettiin pienkehittämistä, jolla tavoiteltiin parannuksia esimerkiksi tiedottamisen ja lähtöjen poikkeusten luomiseen sekä monipuolisuuteen ja raportointiin. Pysäkinäyttöjen järjestelmään toteutettiin vuoden aikana parannuksia, joilla etenkin häiriötilanteissa mahdollistetaan paremmin näkyvä poikkeusinformaatio sekä osittain perutuista lähdöistä näytetään muutettu määränpää suunnitellun sijaan.

Osana informaatiojärjestelmää linja-autoissa on käytössä kuljettajapäätteet. Niiden avulla kuljettaja saa tietoa esimerkiksi reiteistä, aikatauluista ja poikkeustilanteista. Uusimpana ominaisuutena otettiin loppuvuonna testikäyttöön suunniteltujen vaihtojen merkitseminen kuljettajapäätteen aikatauluinformaatioon. Värisymbolilla ilmoitetaan vaihtomatrustajia odottavan linja-auton kuljettajalle, onko vaihtomatrustajia tuova linja-auto tai ratikka saapunut aikataulussaan vai onko pieni ylimääräinen odotus tarpeen.

2. Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

21. d) Siirtyminen tilipohjaiseen lippu- ja maksujärjestelmään vaiheittain 2024 alkaen

Siirtyminen tilipohjaisuuteen eteni vuoden aikana testaamiseen ja käyttöönoton suunnitteluun. Varsinainen käyttöönotto alkaa vuoden 2025 aikana.

21. e) Joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisääminen monipuolisilla lipputuotteilla ja markkinoinnilla

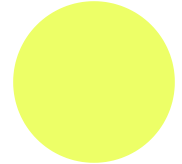

Nysse-alueen lippujärjestelmässä siirryttiin vuonna 2024 kolmeen vyöhykkeen järjestelmään entisen kuuden vyöhykkeen sijaan. Uudistus lisäsi erityisesti pitkien matkojen houkuttelevuutta, kun entiset 4–6 vyöhykkeen matkat muuttuivat kolmen vyöhykkeen matkoiksi ja hinnat pysyivät entisinä. Tapahtumalippu laajennettiin koskemaan Veikkausliigan jalkapallo-otteluita Tammelan uudella stadionilla sekä Särkänniemen huvipuistoa.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

22.Lähijunaliikenteen kehittäminen ja junaliikenteen kilpailuttaminen

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide:

Valtio, seutu ja kunnat tekevät yhteistyötä seudun sisäistä liikkumista palvelevan lähijunaliikenteen kehittämiseksi ja junaliikenteen kilpailuttamiseksi.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Kaupunkiseudun kannalta etenee suunnitellusti. Valtion päätöksiä odotellaan.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

22. a) Henkilöjunapalvelun kehittäminen

Muutoksia ostoliikenteeseen ei tullut vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunkiseutu ja Nysse osallistuivat asiantuntijoina Raidereformin asiantuntijaselvityksen laadintaan.

22. b) Lähijunaliikenteen kehittämisen tavoitteiden ja tarpeiden tunnistaminen

Tampere-Nokia lisäraiteen YS+YVA ohjelmoitiin Väyläviraston suunnitteluohjelmaan. Lisäraiteiden suunnittelu etenee myös Pääradalla.

22. c) Lähijunaliikenteen kytkeminen osaksi muuta joukkoliikennejärjestelmää

Nyssen arvo-, kausi- ja mobiililipuilla voi maksaa matkansa Tampereen seudun lähi- ja kaukoliikenteessä yhteysväleillä Nokia-Tesoma-Tampere, Orivesi-Tampere ja Lempäälä-Tampere. Nysse-alueella tehtiin junissa yhteensä 490.000 matkaa ja Nysse-lippujen osuus matkoista oli 255.000 matkaa. M-junaliikenteen vuorojen hankintakustannukset olivat vuonna 2024 noin 1 087 000 euroa sisältäen myös Akaan kaupungin osuuden. Lipputulot kattoivat 12 prosenttia kustannuksista eli M-junaliikenteen hankittujen vuorojen subventio vuonna 2024 oli 88,1 prosenttia. Valtio rahoittaa osan M-junaliikenteen vuoroista.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

22. d) Osallistuminen junaliikenteen kilpailutuksen tietopohjan laatimiseen

Tampereen kaupunkiseutu ja Nysse osallistuivat asiantuntijoina Raidereformin asiantuntijaselvityksen laadintaan.

22.e) Tavoiteltu rahoituksen nosto seudun sisäistä liikkumista tukevaan joukkoliikenteeseen

Tampereen kaupunkiseutu ja Nysse osallistuivat asiantuntijoina Raidereformin asiantuntijaselvityksen laadintaan.

22.f) Valtion linjaukset palveluista ja kuntien kustannusjako-osuudet

Valtio ei ole tehnyt linjauksia tai päätöksiä hankittavista palveluista tai niihin liittyvistä infrainvestoinneista.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

23.Asema-alueiden kehittäminen liikenteen solmupisteinä

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kunnat ja valtio kehittävät asema-alueita liikenteen solmupisteinä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta.

Toimenpiteitä tehtäessä huomioidaan läpileikkaavasti asemien esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen esimerkiksi asemien opastukseen ja talvikunnossapitoon liittyen ja niillä toteutetaan osaltaan kansallista esteettömyysvisiota. Asemanseutujen kehittämisessä huomioidaan pitkämatkaisen bussiliikenteen tilatarpeet sekä muiden liikkumispalveluiden tilatarpeet (liityntäpysäköinti, yhteiskäyttöautot- ja pyörät, taksipalvelut, mikroliikkumisen palvelut).

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereen henkilöratapiha -hankkeessa parannetaan Tampereen rautatieaseman toimivuutta, saavutettavuutta, esteettömyyttä ja turvallisuutta. Suunnitelmat sisältävät Itsenäisyydenkadun alikulkuun uuden raitiotiepysäkin ja pyöräpysäköintiä, joista on suorat yhteydet asemalaitureille. Aseman ympäristössä käynnissä olevat asemakaavat ovat edenneet. Niiden valmistelussa on tarkasteltu taksien ja saattoliikenteen ratkaisuja, Pakkahuoneenaukion bussiterminaalin tarvetta ja toteutusmahdollisuuksia, pyöräpysäköintilaitoksen sijoittumista Rautatienkadun varrelle sekä katutason pyörä- ja potkulautapysäköintiä. Liityntäpysäköinti sijoittuu nykyiseen P-Hämppiin tai P-Hämpin laajennukseen, jonne toteutetaan uusi Viinikankadun maanalainen ajoyhteys. Tampereen kaupunginvaltuusto on vuonna 2024 hyväksynyt sekä ajoyhteyden kaupungin kustannusosuuden että P-Hämpin laajennukseen liittyvät lainatakaukset, sijoituksen sekä tonttikaupat.

Nokian ratapihahanke (asema, uusi alikäytävä, esteettömyys, liityntäpysäköinti) valmistuu 2025. Bussiterminaalin rakentaminen 2026.

Lempäälässä esteettömyysopastusta parannettiin. Pysäköintihallin pyöräpysäköintikokeilu aloitettiin 2024.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

24.Seudun liikkumisen teknologiat ja palvelut - tiekartan toimeenpaneminen

Toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu tekee yhteistyötä seudulle laaditun liikkumisen teknologiat ja palvelut tiekartan toimeenpanemiseksi. Valtio tukee asiantuntijapanoksella toimeenpanoa.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Liikennevalo-ohjauksen osalta on pidetty säännöllisesti yhteistyöpalavereita liikennevalo-ohjauksen ylläpidosta ja kehittämisestä ympäristökuntien kanssa koskien mm. infran ylläpidosta ja etuusjärjestelyistä. Automaattista joukkoliikennettä on pilotoitu Tampereen ratikan syöttöliikennelinjan lisäksi myös Lempäälässä, jossa ajettiin linjaa Hauralan ja rautatieaseman välillä. Näissä piloteissa kerättiin sekä käyttäjäkokemuksia että testattiin automaattisen joukkoliikenteen teknistä valmiutta etäoperoiveen erilaisissa kaupunkiympäristöissä kohti automaattisen joukkoliikenteen tuotantokäyttöä.

Lempäälän keskustassa pilotoitiin automaattiliikenteeseen perustunutta robottibussia 3 kuukauden ajan kesällä 2024. Kunnassa aloitettiin syksyllä 2024 robottibussikokeilun jälkitarkasteluun pohjautuvan opinnäytetyön laatiminen, jonka on tarkoitus valmistua keväällä 2025.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

25.Liikennejärjestelmän käyttäjälähtöisyyden, viesinnän sekä osallistamisen lisääminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seutu ja kunnat lisäävät liikennejärjestelmäkehittämisen käyttäjälähtöisyyttä, -viestintää sekä osallistamista kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Kunnat osallistuivat vuonna 2024 kaikkien kaupunkiseudun kuntien kesken laaditun Käyttäjälähtöisyys pyöräliikenteen pääreittien toteutuksessa –ohjeen koostamiseen. Ohje hyväksyttiin seutuhallituksen kokouksessa 18.12.2024 § 151.

Tampereella liikkumisen ohjausta ja kestävän liikkumisen markkinointia on toteutettu monipuolisesti eri kohderyhmille kaupungin, seudun ja sidosryhmien yhteistyönä. Liikkumisen ohjausta toteutettiin vuosikello-kalenterin mukaisesti. Vuonna 2024 Tampereella esimerkiksi kehitettiin taloyhtiöiden pyöräpysäköintiä yhteistyössä pilottitaloyhtiöiden kanssa, järjestettiin laatikkopyörien lainaamopalvelua ja luotiin malli liikennepuiston käyttöön kestävän liikkumisen oppimisympäristönä. Liikennesuunnittelua on tehty yhteistyössä sidosryhmien ja asukkaiden kanssa. Asukkaat ovat olleet 2024 mukana esimerkiksi pysäköintipolitiikan kehittämisessä, Puutarhakadun suunnittelussa ja Härmälän liikenteen yleissuunnitelman laadinnassa.

Ylöjärvellä toteutettiin hankkeista nettikyselyitä, yleisötilaisuuksia, pyörähuoltopiste keskustaan.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

26.Yhteentoimivien toimintamallien ja ratkaisuiden kehittäminen digitaalisen liikenne- tiedon hallinnoimiseksi ja jakamiseksi

Toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kunnat sitoutuvat yhteistyöhön valtion liikennehallinnon sekä muiden MAL-seutujen kanssa yhteentoimivien toimintamallien ja ratkaisuiden kehittämiseksi digitaalisen liikennetiedon hallinnoimiseksi ja jakamiseksi. Yhteistyössä määritellään olennaiset liikennetiedot sekä laaditaan suunnitelma siitä, miten tietoja kerätään ja jaetaan kansalliseen yhteyspisteeseen.

Suunnitelman tulee varmistaa käytettyjen toimintamallien, keräystapojen ja tietojärjestelmien yhteensopivuus sekä alan sääntelyn mukaisten standardien käyttö. Valtio mahdollistaa avoimen yhteistyöfoorumin, jonka kautta kuntasektorin toimijat pyritään kytkemään tiiviimmin mukaan liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen. Yhteistyössä hyödynnetään MAL-seuduilla jo laadittuja selvityksiä.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereen kaupungilla on aloitettu ITS-direktiivin mukaisten liikennetietojen nykytila- ja kehittämisselvitys. EU-rahoitteisessa DeployEMDS-hankkeessa on tehty yhteistyötä Fintrafficin kanssa kaupunkiseudun liikennetietojen viemiseksi kansalliseen yhteyspisteeseen (NAP) sekä liikkumisen Data Space -kehittämiseksi. SmartRail#3-hankkeessa rakennetaan liikenteen hallinnan "säätöruuvia", jonka tavoitteena on arvioida liikennejärjestelmän tuottamien CO₂-päästöjen määrä ja kehittää malli, jolla järjestelmän eri osia voidaan ohjata kohti kestävämpiä liikennemuotoja ja pienempiä hiilidioksidipäästöjä.

Liikenteen digitalisaatio ja automatisaatio on huomioitu myös vuosina 2023–2024 laadituissa keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja pysäköintipolitiikassa (suunnitelmat eivät ole vielä hyväksytyjä).

Kunnat osallistuvat yhteisesti liikenteen ja joukkoliikenteen datan keräämiseen.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

27.Digitalisaation ja automaation mahdollistamien uusien liikkumis- ja kuljetustapojen huomiointi

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kunnat varmistavat, että liikenteen digitalisaatio ja automaation mahdollistamat uudet liikkumis- ja kuljetustavat otetaan huomioon kaavoituksessa, liikennesuunnittelussa ja katutilojen suunnittelussa. Valtio selvittää digitalisaation ja automatisaation mahdollistamien uusien liikkumis- ja kuljetustapojen huomioimista katutilojen suunnittelussa yhdyskuntarakentamislain valmistelun yhteydessä

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereella laadittiin Kestävä ja digitaalinen liikennejärjestelmä 2030 -suunnitelma, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 17.3.2025. Suunnitelmassa esitetään suuntaviivat ja toimenpideohjelma kestävän ja digitaalisen älykkään liikenteen kehittämiseksi tulevana vuosina. Tavoitteena on, että Tampereen liikennejärjestelmä on käyttäjälähtöinen, turvallinen ja kestävä, samalla kaupungin elinvoimaisuutta tukien. Tavoitteiden saavuttamiseksi hyödynnetään muun muassa uusia teknologioita, kuten automaatiota, palveluistumista sekä liikkumisen ja liikenteen dataa.

Lempäälän keskustassa pilotoitiin automaattiliikenteeseen perustuvaa robottibussia kolmen kuukauden ajan kesällä 2024. Kunnassa käynnistettiin syksyllä 2024 robottibussikokeiluun liittyvä jälkitarkastelu, jonka pohjalta laadittava opinnäytetyö on tarkoitus valmistua keväällä 2025.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

28.Yhteistyö jakeluinfran kehittämisen liittyen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Seudulla tehdään yhteistyötä jakeluinfran kehittämiseen liittyvien mm. lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseksi sekä tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtio edistää kuntien välistä tiedonvaihtoa jakeluinfran kehittämisessä.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

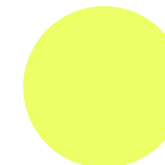
Keski-Suomen ja Pirkanmaan maakuntien vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkon kehittämisselvityksessä (luonnos 12.3.2025) on esitetty ehdotukset eri käyttövoimien jakeluasemien sijainneista. Selvityksessä on selkeästi tuotu esiin kuntia ja seutua koskevat velvoitteet eri käyttövoimien jakeluinfran tarpeista. Jatkotarpeena korostuu jakeluverkon toteuttaminen kuntarajat ylittävässä yhteistyössä, erityisesti raskaan liikenteen osalta.

Kiinteistöjen latauspisteitä koskevan lainsäädännön täytäntöönpano ei ole Tampereella toteutunut asetettuun määräaikaan (vuoden 2024 loppuun) mennessä. Tästä huolimatta latauspisteiden määrä on monin paikoin lisääntynyt merkittävästi, ja kaupunki on edistänyt latausinfrastruktuuria erityisesti saneeraus- ja uudisrakennuskohteiden yhteydessä.

2.Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

29.Puhtaiden käyttövoimien jakeluverkon toteutuminen

Toimenpide on toteutumassa
osittain

Toimenpide:

Kunnat edistävät puhtaiden käyttövoimien jakeluverkon toteutumista.

Kunnat ja valtio kehittävät määränpäälatausta hallinnassaan olevilla pysäköintipaikoilla. Kunnat mahdollistavat kadunvarsilatauksen tarjoamista. Kunnat huomioivat sähkön ja vedyn yleisesti saatavilla olevien tieliikenteen jakeluasemien rakentamisen tarpeen maankäytön suunnittelussa. Seudun kunnat mahdollistavat maankäytössä, että vuoteen 2025 mennessä seudulla on vähintään 1 alue raskaan kaluston sähkön latausasemalle ja vuoteen 2030 mennessä 1 alue vedyn tankkausaseman tarpeisiin.

Sähkön jakeluverkon kapasiteetin osalta raskaalle liikenteelle osoitettavilla alueilla huomioidaan vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevan EU-asetuksen (AFIR) mukaiset latauspisteiden antotehotavoitteet. Lisäksi kunnat varmistavat, että seudulta löytyy vähintään kaksi aluetta nesteytetyn metaanin jakeluun. Kunnat selvittävät edellytykset toteuttaa yhteiskäyttöistä latausinfraa paikallisliikenteen linja -autovarikoiden yhteyteen.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Tampereen Viinikassa sijaitsee markkinatoimijan toteuttama raskaan liikenteen latauspiste, joka täyttää AFIR-asetuksen vaatimukset maksimitehon, mutta ei yhteenlasketun antotehon osalta. Keski-Suomen ja Pirkanmaan maakuntien vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkon kehittämisselvityksessä (luonnos 12.3.2025) on esitetty ehdotukset eri käyttövoimien jakeluasemien sijainneista. Tampereella arvioidaan parhaillaan tarvetta laatia tätä selvitystä tarkentava suunnitelma tulevaisuuden jakelupaikkojen sijoittamisesta.

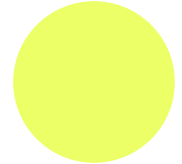
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

3. Asuminen ja elinympäristön laatu

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

30.Asuntotuotantotavoite 13400 asuntoa, josta vähintään 80 % seudun tavoitevyöhykkeelle

Toimenpide on toteutumassa
osittain

Toimenpide:

Tavoitteena on, että seudulle on rakennettu vähintään 13 400 asuntoa, joista vähintään 80 % kohdennetaan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Vuonna 2024 uusia asuntoja valmistui 3107, ja niistä noin 87 prosenttia sijoittui Rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Tavoite vuodelta 2024 täyttyy siten sijaitumisen osalta, mutta ei asuntojen määrän osalta.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

31.Asuntotuotannon käynnistämisen edellytysten turvaaminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kaupunkiseudun kunnat huolehtivat maapolitiikassa ja asemakaavoituksessa, että asuntotuotannon käynnistämisen edellytykset turvataan huomioiden rakentamisen kustannuskehitys ja kilpailu. Kunnat raportoivat asuntotuotannon käynnistymistä vauhdittavat toimet osana vuosittaista MAL-sopimusten toteutumisen seurantaa.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Kunnat ovat huolehtineet riittävästä ja monipuolisesta tonttitarjonnasta. Asuintontteja on kaavoitettu ja kaavavarantoa on runsaasti. Osa kunnista on käyttänyt myös taloudellisia houkuttimia edistämään asuntotuotannon aloituksia, mm. Tampereella vuoden 2024 aikana rakentamisen aloittaville yhtiöille myönnettiin kahden vuoden määräaikainen vuokravapaus maanvuokrasta, Kangasala on joutanut varausmaksuissa ja rakentamisen aikaisissa maanvuokrissa, rakennuslupamaksuista on Tampereella myönnetty alennuksia, Ylöjärvi ja Tampere ovat sallineet rahoitus- ja hallintamuotojen muuttamisen, Lempäälä on tehnyt kaavallisia helpotuksia käynnistämisten vauhdittamiseksi.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

32.Asumisen laatuohjelman valmistelu

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Tampereen seutu valmistelee asumisen laatuohjelman asuntotuotannon laadun ja monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Laatuohjelman valmistelu on edennyt suunnitellusti. Laatuohjelmaa on pohjustettu asumisen työryhmän Astan laatu keskustelulla, asumisen laatuun liittyvällä työpajalla ja excursiolla Pirkkalaan 25.9.2024 sekä syksyllä 2024 laaditussa asumisen tilannekuvassa. Varsinaisen laatuohjelman laatiminen aloitetaan 2025

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

33.Valtion tukema asuntotuotanto rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Valtio kohdentaa seudulle valtion tukemaa asuntotuotantoa rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Tuettu asuntotuotanto pyritään sijoittamaan siten, että asuinalueiden sosiaalinen eriytyminen ei vahvistu.

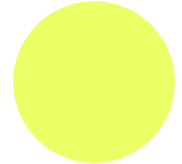
Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Vuoden 2024 aikana seudulle on valmistunut 975 kohtuuhintaista asuntoa, joista 780 asuntoa on valtion tukemaa tuotantoa.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

34.Kuntien kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelmien päivittäminen

Toimenpide on toteutumassa
osittain

Toimenpide:

Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelman

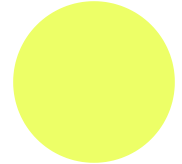
Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Osalla kunnista on tontinluovutusohjelma kohtuuhintaiselle tuotannolle ja osalla ei, kaikki ovat kuitenkin sitoutuneet yhteisiin tavoitteisiin kohtuuhintaisen tuotannon osalta.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

35.Valtion maan luovutus keskeisillä sijainneilla

Toimenpide on toteutumassa
osittain

Toimenpide:

Valtio luovuttaa yhdyskuntarakenteen keskeisillä sijainneilla kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Lempäälässä kunta aloittanut yhden alueen maanostoneuvottelut Sääksjärvellä. Muissa kunnissa valtio ei ole luovuttanut maata asuntorakentamiseen soveltuvilta alueilta

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

36.Asuinrakennustyyppiltään yksipuolisten alueiden uudistaminen

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisemiseksi kunnat uudistavat Rakennesuunnitelmassa 2040+ tunnistettuja asuinrakennustyyppiltään yksipuolisia alueita.

Alueita monipuolistetaan luonnon ja ominaisuudet huomioiden. Alueiden palveluita ja saavutettavuutta kehitetään aktiivisesti.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Toimenpiteitä yksipuolisiksi tunnistettujen alueiden uudistamiseksi on tehty. Alueita on uudistettu kaavoituksen ja täydennysrakentamisen keinoin (Kangasala ja Lempäälän Sääksjärvi). Kaavoituksella ja tontinluovutuksella ohjataan asuntojakaumaa uusissa kohteissa.

Tampereella on käynnissä Kaukajärvi-Annalassa mittava kaupunginosaohjelma joka koordinoi alueen kehittämistä. Muillakin Tampereen uudistettavilla alueilla on tehty paljon toimia palveluiden, liikennejärjestelmien ja julkisen ympäristön kehittämiseen. Täydennysrakentamisessa tavoitellaan mittakaavojen monipuolisuutta ja asuntokannan monipuolistamista. Ylöjärvellä Soppeenmäkeen kaavoitettu täydennysrakentamista, raitiotiehen on varauduttu, palveluita kehitetty ja neuvotteluja käydään vanhojen talojen peruskorjauksista.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

37.Asunto-, rakennus ja hallintamuotojen monipuolisuuden varmistaminen kaikilla asuinalueilla

Toimenpide on toteutumassa
suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Kunnat varmistavat asunto- ja asuinrakennustyyppien monipuolisuuden kaikilla asuinalueilla.

Uudet alueet suunnitellaan asuinrakennustyypeiltään ja hallintamuodoiltaan monipuolisiksi. Vanhoja kaupunginosia uudistetaan maapolitiikkaa, kaavoitusta, julkisia investointeja ja ympäristön laadun parantamista hyödyntäen. Kaupunkimaisissa naapurustoissa suositaan asumisen kokeiluja ja uudenlaista asuntotuotantoa, kuten kaupunkipientaloja.

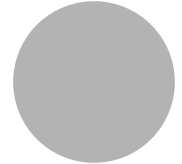
Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Monipuolisuus on huomioitu kaavoissa ja kaavamuutoksissa. Kaupunkipientalo tai townhousetonteille ei kuitenkaan aina ole kysyntää markkinoilla. Asuntojakaumaa ohjattu useissa kunnissa. Tampereella käynnistetty poikkihallinnollinen kaupunginosakehittämisen työryhmä, jonka tavoitteena eriytymisen ehkäisy.

3.Asuminen ja elinympäristön laatu

38.Rakennetun ympäristön energiatehokkuuden kehittämisohjelman laatiminen

Toimenpiteen toteutus ei ole
vielä käynnistynyt

Toimenpide:

Kunnat ja seutu laativat yhdessä rakennetun ympäristön energiatehokkuuden kehittämisohjelman, jonka tavoite on taajaman CO₂-päästöjen vähentäminen. Ohjelman laadinnassa hyödynnetään rakennetun ympäristön ilmastovaikutusten seurantatyökalua.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Ohjelman toteutus on ohjelmoitu vuodelle 2026.

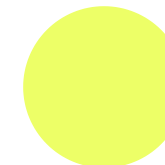

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

4. Seudun elinvoimaisuus

39.Rakennesuunnitelmassa nimettyjen seudullisesti merkittävien työpaikka-alueiden kehittäminen

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide:

Tampereen kaupunkiseudun kunnat valmistelevat keskinäisessä yhteistyössä Rakennesuunnitelmassa 2040+ tunnistettuja seudullisesti merkittäviä elinkeinoalueita puhtaan siirtymän investoinneille. .

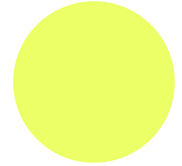
Alueita ovat Kolmenkulma, Lempäälän ja Pirkkalan välinen alue, Rusko-Saarenmaa sekä Taraste. Kunnat huolehtivat alueiden kaavoittamisesta sekä kehittävät teknisiä ja hallinnollisia valmiuksia investointien vastaanottamiseen. Alueilla voidaan pilotoida teollisuuspuistomenettelyä ja luvituksen yhden luukun periaatetta.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Alueiden kehittäminen on eri vaiheissa ja osalla aluista kehittäminen on edennyt niin pitkälle, että niistä voidaan jakaa kokemuksia. Tarasteen maankäyttö- ja infravetoinen kehittäminen nähtiin hyvänä tapana edetä. Alueiden kehittymisen kannalta tärkeitä ratkaistavia asioita ovat sähkön riittävyys, raiteet sekä tiet. Valtion rooli em. asioiden edistämisessä on merkittävä. Erityisesti eteläisellä alueella liikennehankkeiden toteutuminen on ensiarvoisen tärkeää muun rakentamisen mahdollistamiseksi. Jatkossa tulee varmistaa kuntien tehokas keskinäinen yhteistyö alueiden kehittämisessä. Alueilla tulisi ryhtyä valmistelemaan valtion teollisuuspuistomenettelyä ja yhden luukun periaatetta, mikäli näitä halutaan pilotoida MAL5-kaudella.

40.Kestävän kaupunkikehityksen, turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta ongelmallisella sijainneilla olevien terminaalien siirto

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide:

Kunnat ja valtio yhdessä huolehtivat seudun kestävän kaupunkikehityksen, turvallisuuden (VAK) ja huoltovarmuuden kannalta ongelmallisella sijainneilla olevien terminaalien siirron suunnittelusta ja maankäytön päivittämisestä vastaamaan alueen kaavoja.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Ratapihaa käsittelevä suunnittelu on ohjelmoitu toteutettavaksi myöhemmin sopimuskaudella.

4.Seudun elinvoimaisuus

40. a) Tampereen järjestelyratapihan siirron edistäminen ja valmistelu

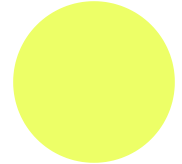
Yleiskaavan työohjelmassa vuosille 2025–2029 tunnistettuja tavoitteita alkavalle valtuustokaudelle ovat muun muassa eteläisen kasvusuunnan maankäytöllisten ja liikenteellisten tavoitteiden määrittely sekä kehittämisen periaatteiden ohjaaminen. Varsinaista selvitystyötä ei olla vielä aloitettu. Järjestelyratapihan siirron lähtökohtia ja tähän mennessä tehtyjä liikenne- ja maankäyttösuunnitelmia käsiteltiin maaliskuussa 2025 seudun liikennejärjestelmä- ja maankäyttöryhmän yhteiskokouksessa.

40. b) Ylöjärven puuterminalin alueen maankäytön suunnittelu

Ylöjärven puuterminalin esiselvitys ja hankearviointi valmistuivat vuoden 2025 alussa. Maankäytön suunnittelua on jatkettu arkkitehtikilpailun pohjalta. Koulutuskeskus Valon laajennushankkeesta päätettiin. Kt 65 ja Pallotien valoliittymän katusuunnittelu ja rakentamisen aloitus. Raakapuuterminalista on laadittu lukuisia selvityksiä ja suunnitelmia, mutta terminalin siirrosta/poistosta ei ole päästy sopimukseen.

41.Tampereen kaupunkiseudun prioriteetit valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide:

Valtio valmistelee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksen sekä sitä toimeenpanevat suunnittelu- ja investointiohjelmat. Tampereen kaupunkiseudun prioriteetit suunnitelmaan ja ohjelmiin ovat:

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Lausunto L12-suunnitelmaluonnoksesta annettiin helmikuussa 2025.

4.Seudun elinvoimaisuus

41. a) Pääradan kehittämisessä huomioidaan seudun lähijunaliikenteen tarpeet

Riihimäki-Tampere-selvityskokonaisuutta laadittiin v. 2024. Lielähti-Lakiala kaksoisraiteen YS+YVA huomioitiin Ylöjärven asema. Ylöjärven asemasta laadittiin liikenteellinen selvitys. Pääradan kehittämiseen Tampere-Riihimäki-välillä on valtio valtuuttanut yhteensä 22 M€, josta on alle 1 M€ käytetty vuoden 2024 aikana. Lisäksi Tampere-Riihimäki-välin uusien ohituspaikkojen suunnittelu etenee ja kolme suunnitteilla olevaa ohituspaikkaa sai toteutukseen rahoituksen valtioneuvoston puoliväliriihessä 2025.

41. b) Tampere-Pori/Rauma-radan kehittäminen

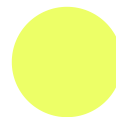
Nokia-Tampere lisäraiteen yleissuunnittelu ja ympäristövaikutusten arviointi alkaa v. 2025.

41. c) Tampere-Pirkkala lentokentän ja lentokenttäyhteyksien kehittäminen

Ei merkittävää edistymistä vuonna 2024.

41. d) Valtateiden 9, 12 ja 3 kehittäminen seudun alueella

- Vt 9 Alasjärvi - Käpykangas - Tiesuunnitelma valmis
- Vt 9 Käpykangas - Orivesi – Tiesuunnitelma käynnissä
- Vt 12 Alasjärvi - Huutijärvi - Tiesuunnittelu käynnissä
- Vt 12 Liikennejärjestelyt Hiedanrannan kohdalla – Tiesuunnittelun kilpailutus
- Vt 3 Lempäälä - Pirkkala ja kehä II – Yleissuunnitelma
- Vt 3 Elovainio – Sasi – Tiesuunnitelman kilpailutus

42.Valtio ja kunnat edistävät seudun keskeisiä kehittämiskohteita olemassa olevien sopimuksien mukaisesti.

Toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan

Toimenpide:

Valtio ja kunnat edistävät seudun keskeisiä kehittämiskohteita olemassa olevien sopimuksien mukaisesti.

Kuvaus toimenpiteen etenemisestä:

Toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alakohdissa.

42. a) ELY-keskus ja Tampereen kaupunki jatkavat Vt12 ja Kt 65 suunnittelua Hiedanrannan kohdalla siten, että toteuttamisesta voidaan päättää viimeistään MAL-sopimuksen päivittämisen yhteydessä.

Valtatien 12 ja kantatien 65 liikennejärjestelyiden tiesuunnitelma Hiedanrannan kohdalla käynnistyi marraskuussa 2024. Tiesuunnitelmaluonnoksia esitellään yleisötilaisuudessa loppuvuonna 2025 ja valmiita suunnitelmia kesällä 2026.

42. b) Henkilöratapihojen kehittämishankkeet Tampereella ja Nokialla toteutetaan.

Molemmat henkilöratapihahankkeet etenevät. Tampereen henkilöratapihahankkeesta toteutussopimus 3/2025.

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kuntakohtaiset vastaukset:

3. Asuminen ja elinympäristön laatu

Toimenpiteet 31,34,35,36 ja 37

Kuntien tarkemmat vastaukset (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi):

31.Asuntotuotannon käynnistämisen edellytysten turvaaminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kangasala

Kaavat on ohjelmoitu vuosittain kaavoituskatsaukseen ja tontinluovutus on ohjelmoitu tontinluovutusohjelmaan. Kangasala kaavoittaa monipuolista tonttitarjontaa, joka edesauttaa asuntotuotannon käynnistymistä suhdannetilanteesta riippumatta. Yhtiömuotoisten tonttien luovutuksissa on joustettu varausmaksuissa ja tapauskohtaisesti myös rakentamisen aikaisten maanvuokrien osalta.

Lempäälä

Vuonna 2024 Lempäälän kunta on laatinut useita asemakaavoja asumiselle. Kunta on pyrkinyt toteuttamaan keskeisten alueiden asumisen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Keskusta-alueiden pysäköintiratkaisut vaikuttavat merkittävästi asumisen hintaan, minkä vuoksi kunta on asemakaavalla valmistellut uuden keskitetyn ja kustannustehokkaan pysäköintiratkaisun kuntakeskukseen. Kunta investoi keskustojen infran uudistamiseen asuntotuotannon vauhdittamiseksi. Asuntorakentamisen vaikean suhdannetilanteen vuoksi neuvotteluissa on poikettu esimerkiksi liiketilan määrästä keskusta-alueilla.

Nokia

Vireillä olevissa kaavahankkeissa huolehditaan monipuolisesta tonttitarjonnasta (AK, AR ja AP) eri puolilla kaupunkia hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. Kaupunki puoltaa tapauskohtaisesti kohtuuhintaisen vuokra-asumisen hankkeita MAL 5 -sopimuksen mukaisesti keskusta-alueella ja joukkoliikenne yhteyksien läheisyydessä. Tavoitteena saada kohtuuhintaista asumista ja yhtiömuotoista asumista tasaisesti sekoittuen.

Orivesi

Orivedellä kaupunki edistää asuntotuotantoa monin tavoin, kuten ylläpitämällä laajaa tonttivarantoa ja kehittämällä kaavoitusta houkuttelevan asuinrakentamisen mahdollistamiseksi. Kaupungilla on tarjolla kysyntään nähden hyvä valikoima erityyppisiä tontteja. Tonttien hinnat ja raakamaan arvo on pystytty pitämään rakentamiselle suotuisalla tasolla, ja kaavoituksessa vältetään tarpeettomia rakentamisen kustannuksia lisääviä määräyksiä. Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että kaupungilla on vuosina 2023–2025 valmius ostaa enintään 40 % yksityisrahoitteisten asuntotuotantohankkeiden asunnoista. Vuonna 2024 kaupunki on tehnyt periaatepäätöksen, jonka mukaan tietyllä hinnalla ja ehdoilla se hankkii järjestelmällisesti yksityisiltä omistajilta rakentamattomia asemakaavatontteja, jotka ovat valmiin kunnallistekniikan piirissä.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi):

31.Asuntotuotannon käynnistämisen edellytysten turvaaminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Pirkkala

Rakentamisen edellytykset on turvattu yhdyskuntarakennetta täydentäviä/eheyttäviä kaavahankkeiden käynnistämisellä. Kaavahankkeita tuli vireille 2024 seuraavasti. Keskeisin uusi kohde on ollut Partolan tuoreen yleiskaavan mukaisen keskusta-alueen asemakaavanmuutos, jolla tavoitellaan Partolan alueelle merkittävää määrää uutta asumista katuraitiotien välittömään yhteyteen (kaava nro 277). Lisäksi käynnistettiin kaksi uutta täydennysrakentamiseen tähtäävää asemakaavan muutosta Loukonlahteen (kaavat nro: 280 ja 281). Hankkeet tukevat hyvin kunnan kasvua ja elinvoimaa tulevaisuudessa sekä ovat joukkoliikenteen laatukäytävän välittömässä yhteydessä. Maapolitiikkaa on toteutettu aktiivisesti ja raakamaata hankittiin n. 55 ha, jonka lisäksi kunta hankki rakennettuja kiinteistöjä mm. keskustankehittämistä ja laajentumista tukemaan.

Tampere

Tampereen kaupunginhallitus päätti 8.4.2024 § 149 määräaikaisista yhtiömuotoista asuntotuotantoa vauhdittavista toimenpiteistä. Vuoden 2024 aikana rakentamisen aloittaville yhtiöille myönnettiin kahden vuoden määräaikainen vuokravapaus maanvuokrista. Lisäksi kaupunki mahdollisti rahoitus- ja hallintamuotojen muuttamisen, mikäli se edisti tontin ja alueen nopeaa rakentumista sekä oli alueellisen eriytymisen ehkäisemisen kannalta mahdollista. Myös jatkuvan haun tonttitarjontaa päivitettiin säännöllisesti, lisäten hakuun rakentajilta vapautuvia tai hauista vapaaksi jääneitä tontteja. Yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto (21.5.2024 § 56) myönsi rakennuslupamaksuihin määräaikaisen 50% maksunalennuksen, joka on voimassa 30.6.2025 mennessä myönnettyihin rakennuslupiin.

Vesilahti

Vuonna 2024 Vesilahden kunta on aloittanut laatimaan useita asemakaavoja asumiselle. Kunta on pyrkinyt toteuttamaan keskeisten alueiden asumisen laadullisesti optimoiden kaavoitusta, joilla pyritään vastaamaan tonttikysyntään tunnistettujen asiakastarpeiden mukaan ja markkinoiden nopeat muutokset huomioiden. Merkittävänä toimenpiteenä on kunnassa laajasti käynnissä valokuituinfraan rakentaminen ja laajentaminen, joka mahdollistaa yhä monipuolisemman rakentamisen.

Ylöjärvi

Mahdollistettiin omaperusteisen kerrostalohankkeen vaihtuminen ARA-tueksi vuokratalohankkeeksi kaupunginhallituksen päätöksellä. Markkinatilanteen vuoksi on myönnetty jatkoaikoja rakentamisveloitteeseen ja tontinvarausaikoihin. Teivo-Mäkkylän alueen rakentumisen edistämiseksi perustettiin pysyvä projektiorganisaatio (2 hlö). Kaupunkistrategian 2025–2028 valmistelutyössä on huomioitu kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten turvaaminen varaamalla uusilta asuinalueilta tontteja kohtuuhintaisille hankkeille.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi):

34.Kuntien kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelmien päivittäminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kangasala

Kangasalla on ajantasainen tontinluovutusohjelma, jossa on huomioitu MAL-sopimuksen mukaisesti kohtuuhintainen tuotanto. Ohjelmaa päivitetään vuosittain.

Lempäälä

Kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle ei ole erillistä tontinluovutusohjelmaa. Uusilla alueilla on kuitenkin varauduttu osalla tonteista kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Nokia

Nokialla selvitetään kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelman valmistelun aloitusta. Sisäisen työkalun avulla seurataan kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista (MAL4 tavoite %).

Orivesi

Orivedellä ei ole varsinaisia tontinluovutusohjelmia, kuten isommilla kaupungeilla. Tonttien luovutus perustuu päätettyihin myynti- ja vuokrausehtoihin sekä tapauskohtaiseen neuvotteluun rakentajan kanssa. Markkinatilanteen perusteella erillisen tontinluovutusohjelman laatiminen ei ole tarpeellista.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi):

34.Kuntien kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelmien päivittäminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Pirkkala

Tontinluovutusohjelma on vahvistettu vuoden 2025 talousarvion osalta sekä alustavasti myös tulevien suunnitelma vuosille 2026–2027. 2024: Asemakaava 241, 7685 kem2, 2025: Asemakaava 241, 2000 kem2 ja Asemakaava 191, 2400 kem2, 2026: Asemakaava 241, 3000 kem2, 2027: Asemakaava 241, 3000 kem2

Tampere

Tampereen kaupunki on päivittänyt tontinluovutusohjelman vuonna 2024 (tonttihakuehjelmoi 2024-2028). Ohjelmoinnissa on huomioitu kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle osoitettu rakennusoikeus, joka on Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjausten 2022-2025 mukaisesti 35 000 k-m2 vuodessa.

Vesilahti

Kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle ei ole erillistä tontinluovutusohjelmaa. Uusilla alueilla tarvittaessa huomioidaan kohtuuhintaisen tuotannon tarve.

Ylöjärvi

Ylöjärven maankäytön, asumisen ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelma (MAPSTO) päivitetään vuosittain seuraavaksi viisivuotiskaudeksi. Sekä yhtiömuotoisten että pientalotonttien luovutuksessa sallitaan tontin osto tai vuokraus, mikä osaltaan mahdollistaa kohtuuhintaisen tuotannon kaikille asuinalueille. Tontinluovutusohjelmaan ei ole toistaiseksi erikseen korvamerkitty kohtuuhintaisen tuotannon osuutta. Ylöjärvi on sitoutunut seudulliseen tavoitteeseen, jonka mukaan 20 % uudistuotannosta tulisi olla kohtuuhintaista. Kaupunkistrategian 2025–2028 valmistelutyössä on huomioitu kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten turvaaminen varaamalla uusilta asuinalueilta tontteja kohtuuhintaisille hankkeille.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi):

35.Valtion maan luovutus keskeisillä sijainneilla

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kangasala	Valtion omistamalle maalle on valmisteltu asemakaava (kaava nro 863) hyväksyntään asti. Tässä yhteydessä on valmisteltu myös maankäyttösopimus. Valtio ei ole luovuttamassa kunnalle maata
Lempäälä	Kunta aloittanut yhden alueen maanostoneuvottelut Sääksjärvellä.
Nokia	Nokialla ei ole taajama-alueella sellaisia valtion omistamia alueita, joita se voisi luovuttaa.
Orivesi	Vuoden 2024 aikana valtion ja kaupungin väliset valtion maan luovutukset ja neuvottelut eivät ole merkittävästi edenneet. Valtion omistuksessa on edelleen kehittämiseen soveltuvaa maata erityisesti Aseman seudulla sekä yritysalueiden läheisyydessä Oripohjan alueella. Valtio-osapuolen kanssa on käyty keskusteluja yksittäisistä alueista, mutta valtio on korostanut tarvetta tarkastella asiaa kokonaisuutena. Kaupunki ei ole vuoden 2024 aikana erityisesti pyrkinyt edistämään valtion omistamien alueiden hankintaa, sillä tarpeet eivät ole akuutteja.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi):

35.Valtion maan luovutus keskeisillä sijainneilla

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Pirkkala

Valtio ei ole luovuttanut maata vuoden 2024 aikana kunnalle.

Tampere

Tampereen kaupungin ja Väyläviraston kanssa jatkettiin sopimusneuvotteluja aluevaihdoista. Kiinteistörajojen selvittämiseksi Maanmittauslaitos suoritti kiinteistönmäärittäystoimituksen. Toimituksen kohteina olivat Tampereen keskusta-alueen rata-alueet. Kiinteistövaihdoilla on tarkoitus vaihtaa entisiä rata-alueita ja radanpidon kannalta tarpeettomia alueita sekä aseman seudun ratapiha-alueeseen sekä TAHERA-hankkeeseen liittyviä alueita. Asuntorakentamiseen soveltuvista alueista ei valtion kanssa vuonna 2024 erikseen neuvoteltu eikä kauppaa käyty. Myöskään maankäyttösopimuksia valtion kanssa ei tehty.

Vesilahti

Kunta ja valtio ei ole käynyt neuvotteluja vuoden 2024 aikana.

Ylöjärvi

Ei toimenpiteitä.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi):

36.Asuinrakennustyyppiltään yksipuolisten alueiden uudistaminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kangasala

Kangasalla on tunnistettu kaksi aluetta. Toiselle alueista on vireillä purkavaan täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaavamuutos.

Lempäälä

Sääksjärven osayleiskaava on hyväksytty. Sääksjärven keskustan kehittämiseksi on käynnistetty kaksi asemakaavaa, joista toisessa valmistaudutaan uuden juna-aseman toteuttamiseen. Kaavoituksella ja tontinluovutuksella ohjataan asuntojen laatua ja asuntotähdettä.

Nokia

Nokian kaupungin linjaus monipuolisesta asuntotähdettä ja –koosta hyväksyttiin vuoden 2025 alussa. Sillä edesautetaan myös perheasuntojen rakentumista.

Orivesi

Orivedellä yksipuolisiksi uudistettaviksi alueiksi on tunnistettu keskustan ja Aseman seudut. Keskustan kehittämistä on tuettu säilyttämällä ja parantamalla julkisen liikenteen yhteyksiä sekä kohentamalla katukuvaa pienin toimenpitein. Aseman alueella valmistuivat vuonna 2024 merkittävät parannukset, kuten Aseman tien ja pysäköintialueiden uudistus MAL-hankkeena. Hankkeen valmistuminen on merkittävästi kehittänyt alueen käyttöä ja vilkastuttanut aluetta, kuten myös muokannut alueen ympäristökuvasta toimivan ja miellyttävän, tukien Aseman alueen laajempaa kehittämistä Oriveden Asemanseudun kehittämissuunnitelman mukaisesti. Alueen kehittyminen tukee julkisen liikenteen käyttöä Orivedellä. Aseman alueella on ylläpidetty toimivat julkisen liikenteen yhteydet. Alueella on käynnissä asemakaavamuutoksia kehityksen edistämiseksi, ja keskeisin kaavahanke vuonna 2024 on ollut Asemanvainion asemakaavan muutos, joka mahdollistaa pientalo- ja rivitalotonttien muodostamisen lähelle asemaa. Kaupungin vuokratiloyhtiö Oriveden Kotikoivu Oy on myynyt keskustasta ja Asemalta kaksi vuokratilohdetta yksityisille ostajille, jotka ovat sitoutuneet uudistamaan rakennuksia ja muuttamaan ne yksityisiksi asunto-osakeyhtiöiksi pidemmällä aikavälillä.

Pirkkala

Tampere

Peltolampi ja Multisilta: Peltolammin hyvinvointikeskuksen (sis. koulu, kirjasto, nuorisokeskus, sotekeskus ja kaupallisia tiloja) suunnittelu on käynnissä ja sen läheisyyteen on tulossa uutta asumista. Multisillassa on käynnissä täydennysrakentamishanke, joka on kaavavaiheessa. Tavoitellaan myös pienimittakaavaista asumista. Lisäksi Peltolammin nykyisen koulun asemakaavan myötä alueelle saadaan pienimittakaavaista asuntorakentamista. Hervanta: Hervannassa on käynnissä Ahvenisjärven koulun uudistaminen ja Kanjonin koulun ja päiväkodin uudisrakennuksen suunnittelu. Joutsenpuiston leikkipaikka on uudistettu. Pohjoisakselin täydennysrakentamisen asemakaava on valmisteluvaiheessa ja siinä huomioidaan rakennusten mittakaavojen monipuolisuus ja tontinluovutuksessa sekä sopimuksin asuntokannan monipuolistaminen. Hervannassa aloitettiin vuonna 2024 erityisesti Pohjois-Hervantaan liittyvä täydennysrakentamisen segregaatiovaikutuksiin liittyvää selvitys. Tesoma: Tesomalla on käynnissä suunnittelutyö liittyen Superbussihankkeeseen, kirjaston tontin asemakaavatyö on käynnissä ja alueella on uudistettu mm. Versonpuistoa. Kaukajärvi ja Annala: Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelma koordinoi alueen kehittämistä. Kaukajärvelle ja Annalaan on käynnissä suunnittelutyö liittyen Superbussi-hankkeeseen, alueella on uudistettu koirapuisto ja Vapaa-aikatalon liikuntalaitteet. Lisäksi alueille on lisätty penkkejä reittien varrelle. Kaukajärven koulun, kirjaston, nuorisokeskuksen ja Juvan päiväkodin uudistuksen suunnittelu on käynnissä. Nykyisen Annalan koulutalon alueelle tavoitellaan tulevaisuudessa pienimittakaavaista asumista. Linnainmaa: Linnainmaalle suunnitellaan raitiotietä, ratikkavarikkoa ja mahdollista uimahallia tulevaisuudessa.

Vesilahti

Ylöjärvi

Soppeenmäki: Mikkolantien yleissuunnitelma laadittiin v. 2024 aikana, tavoitteena maankäytön uudistamisen ohjaaminen mahdollisen raitiotien rakentamisen myötä. Soppeenmäkeen on myös kaavoitettu täydennysrakentamista sekä rakennettu uusi kaupungin päiväkotit, joka valmistui v. 2024. Alueen merkittävän vuokranantajan KAS-asuntojen kanssa on käyty keskusteluja olevien vuokratilojen peruskorjauksista ja mahdollisista uudiskohteista alueella. Kirkonseutu: Asemantien alue sisältyi v. 2023 järjestettyyn ydinkeskustan avoimeen arkkitehtikilpailuun. Alueen uudistamisen suunnittelua on jatkettu v. 2024 pääradan kehittämishankkeiden rinnalla. Tavoitteena on kytkeä alue vahvemmin Koulutuskeskus Valon suuntaan ja tiivistää maankäyttöä. Kaupungintalon läheisyydessä käynnistyi v. 2024 omaperusteisen asuinkerrostalon rakentaminen. Lielähti-Ylöjärvi-raitiotien hankesuunnitelman käynnistämisestä yhdessä Tampereen kaupungin kanssa päätettiin joulukuussa 2024. Toteutuessaan raitiotiellä on merkittävä vaikutus em. alueiden uusiutumiseen.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi):

37.Asunto-, rakennus ja hallintamuotojen monipuolisuuden varmistaminen kaikilla asuinalueilla

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kangasala

Asia huomioidaan kaikissa uusissa kaavoissa ja kaavamuutoksissa.

Lempäälä

Vuonna 2024 kunta pyrki luovuttamaan kaupunkipientaloja, mutta markkinatilanteen vuoksi asuntomuodolle ei ollut kysyntää.

Nokia

Nokian kaupungin linjaus monipuolisesta asuntojakaumasta ja –koosta hyväksyttiin vuoden 2025 alussa. Sillä edesautetaan myös perheasuntojen rakentumista. Kaupunki puoltaa tapauskohtaisesti kohtuuhintaisen vuokra-asumisen hankkeita MAL 5. sopimuksen mukaisesti keskusta-alueella ja joukkoliikenne yhteyksien läheisyydessä. Tavoitteena saada kohtuuhintaista asumista ja yhtiömuotoista asumista tasaisesti sekoittuen.

Orivesi

Kaupunki suhtautuu positiivisesti alueiden kehittämiseen, rakennushankkeisiin sekä pienimuotoisempiin alueen toimijoista lähteviin kehitystoimenpiteisiin. Kaupunki pyrkii edistämään näitä positiivisella suhtautumisella sekä hakemalla ratkaisuja kaavoituksessa sekä luvituksessa. Orivedellä asunto- ja rakennuskanta on lähtökohtaisesti jo nykyisellään melko monipuolista. Tarkemmin teemassa tehtyjä toimenpiteitä on tuotu esiin kohdan 36 vastauksessa. Kaupunki luovuttaa asumisen tontteja myymällä ja vuokraamalla.

Kuntien tarkemmat vastaukset (Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi):

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

37.Asunto-, rakennus ja hallintamuotojen monipuolisuuden varmistaminen
kaikilla asuinalueilla

Pirkkala	Kaikki uudet kaavoituskohteet, joissa osoitettu merkittävämpää lisärakentamista, sisältävät monipuolisesti eri rakennustyyppejä, jotka mahdollistavat ja tukevat hyvin monipuolisen hallintamuotojen syntymistä. Lisäksi kaavoituksessa on osoitettu velvoitteet tuottavat perheasuntoja lähes kaikissa asemakaavoissa ja asemakaavamuutoksissa. Kaupunkipientaloja on kaavoitettu jopa seudullisesti merkittävä määrä (Loukonlahti) ja niitä on myös osoitettu täydennysrakentamishankkeissa (mm Kyösti). Avustuksia ei haettu.
Tampere	Vuoden 2024 alussa on käynnistetty poikkihallinnollinen kaupunginosakehittämisen työryhmä, jonka tehtävänä on kehittää pitkäkestoinen toimialarajat ylittävä toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi. Toimintamallityössä on nostettu esiin yhdeksän eriytymiseen vaikuttavaa teemaa, joita ovat palvelut ja elinvoimaisuus, asuminen, liikkuminen ja saavutettavuus, koulut ja päiväkodit, lähiympäristön laatu ja viihtyisyys, turvallisuus, kotoutuminen, osallisuus ja yhteisöllisyys sekä alueiden identiteetti ja maine. Näihin teemoihin on luotu kaupunkitasoiset periaatteet ja tavoitteet, jotka otetaan huomioon kaikkia alueita kehitettäessä. Asumisen teemassa periaatteena on varmistaa, että asumismuodot, talotyytit ja asutokanta ovat monipuolisia ja tasapainoisia eri kaupunginosissa. Tampereen kaupunki ohjaa asutokokoja ja asuntojakaumaa niillä alueilla, joilla se on perusteltua monipuolisen asutokannan varmistamiseksi. Ohjausta tehdään tarvittaessa sekä kaupungin omistamalla että yksityisomisteisella maalla. Kaupungin luovuttaessa tontteja ohjaustarve määritellään tonttien haettavaksi asettamisen yhteydessä alueelta saatavaan tietoon perustuen. Asemakaavatyön ohjaustarve ja -tapa sekä tavoiteltu asuntojakauma määritellään tapauskohtaisesti työn alussa alueelta saatavaan tietoon perustuen. Tampereen kaupungin tontinluovutuksen tavoitteena on edistää alueiden sosiaalista kestävyyttä ja torjua alueellista eriytymistä. Tavoitteena on monipuolinen asuntojakauma sekä hallintamuodoiltaan monipuoliset asuinalueet. Tonttihakuja yhtiömuotoiseen asumiseen toteutettiin vuonna 2024 kaksi ja molemmissa eriteltiin tonttikohtaisesti mitä hallintamuotoja tonteille voidaan toteuttaa.
Vesilahti	Vuonna 2024 kunta pyrki luovuttamaan kaupunkipientaloja/rivitaloja/kerrostaloja, mutta markkinatilanteen vuoksi asuntomuodolle ei ollut kysyntää.
Ylöjärvi	Teivo-Mäkkylän osayleiskaavaa (osittainen voimaantulo keväällä 2024) seuraavissa asemakaavoissa on huomioitu sekoittunut rakenne: kerrostalojen lomaan sijoitetaan rivitaloja ja kaupunkipientaloja. Samoin muilla merkittävillä uusilla asuinalueilla, Siltatiellä ja Vuorentaustan eteläosassa, on asemakaavoissa sekoittuneena pien-, rivi-, townhouse- ja kerrostalokortteleita. Leijapuiston asemakaavoitus käynnistyi v. 2024, tavoitteena on sekoittunut suurkortteli, johon tavoitellaan mm. seniori- ja opiskelija-asuntoja.

Raportin käyttö - ja tulkintaohjeet

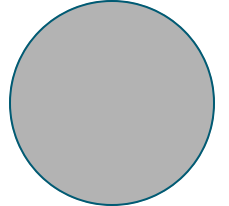
Toimenpiteiden etenemisen tilanne on esitetty ns. liikennevalomallilla (ks. selite oikealla). Lisäksi sivuilta löytyy toimenpiteiden kuvaus sekä kuvaus etenemisestä vuonna 2024.

Mikäli toimenpide sisältää alakohtia, ne on kuvattu joko heti päätoimenpiteen jälkeen tai samalla sivulla.

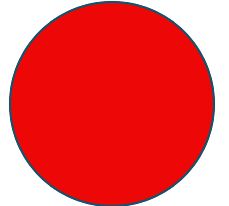
Toimenpiteet 31,34,35,36 ja 37 on raportoitu myös kuntakohtaisina vastauksina. Nämä vastaukset löytyvät raportin lopusta.

MAL-seurannan liikennevalot MAL 5 - kaudella

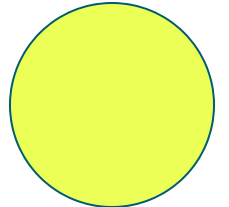
Toimenpiteen toteutus ei ole vielä käynnistynyt

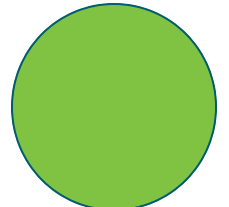
Toimenpide ei ole toteutumassa suunnitelmien mukaan

Toimenpide on toteutumassa osittain

Toimenpide on toteutumassa suunnitelmien mukaan

Toimenpide on toteutunut

